

Nový život památkám vdechují Češi a Němci společně

Tisková zpráva, 11. prosince 2024

(Praha) Česko-německý fond budoucnosti podpoří celkem **159 nových projektů**, které společně připravili partneři z obou zemí. Správní rada pro ně při zasedání na ministerstvu zahraničí ve středu schválila částku **v celkové výši 35 milionů Kč**.

Poslední jednání ke konci roku se tradičně věnuje zejména **projektům na obnovu sakrálních staveb a dalších památek kulturního dědictví** spojených s historií německých a židovských obyvatel českých zemí. Fond budoucnosti podpoří v této oblasti celkem 32 projektů částkou více než 11 milionů korun. Peníze půjdou na renovaci 21 kostelů, 5 křesťanských a 2 židovských hřbitovů, dvou synagog a několika menších památek.

„V našem regionu je mnoho míst, která vydávají svědectví o minulosti německých a židovských obyvatel. Kostely a synagogy nebo hřbitovy a kapličky zůstávají v paměti každého člověka, protože právě k nim se váže i jeho život nebo rodinná historie. Když se od ní odpoutá, ztratí domov i své kořeny. Proto je důležité památky – a tím i paměť našich předků – zachraňovat, renovovat a pečovat o ně. Máme radost, že iniciativa vychází od samotných obyvatel, kteří pro zachování těchto hodnot dokážou nadchnout i ostatní,“ uvádějí společně **Rita Hagl-Kehl** a **Jindřich Fryč**, předsedové správní rady Fondu budoucnosti.

Tři poutní místa, jejichž historii a současnost tvoří společně Češi a Němci, bývalí a nynější obyvatelé, jejich víra, vůle a nadšení, které přesahují hranice i staletí. Kostely na Cvilíně (Burgberg), ve Filipově (Philippsdorf) a v Rudě u Rýmařova (Deutsch Eisenberg) ožívají v nové kráse a mění se v prostory duchovního spočinutí, uměleckého prožitku, setkávání Čechů a Němců, jsou symbolem jejich smíření.

Mnohé ze schválených projektů se vážou i k [Tématu roku 2025: Jak se řekne never again dnes?](#), které vnímáme jako memento druhé světové války 80 let poté a současně jako aktuální výzvu. Paralelně s tím doznívá [téma tohoto roku Hranice pokroku?](#). Zaujalo především mladé lidi, kteří zkoumají vliv umělé inteligence a digitálních technologií na naše životy.

Seznam všech schválených projektů najdete na [webu Fondu budoucnosti](#).

Výběr z aktuálně schválených projektů z oblastí MLÁDEŽ, PUBLIKACE, KULTURA

Svoboda a přátelství jsou pro nás vzácný dar – válku už nikdy!

Příběhy lidí, jejich osudy a skutky – skrze ně poznávají válku žáci základní školy v Uherském Brodě. Hledají hrdiny ve svém městě nebo regionu a zjišťují, že někteří se podíleli na atentátu na Heydricha, jiní zemřeli v koncentračních táborech kvůli židovskému původu nebo odbojové činnosti. Podobně se o česko-německé historii 20. století učí žáci Realschule Kranichfeld v Durynsku. Na jaře se obě skupiny setkají v Uherském Brodě a společně navštíví tamní synagogu i expozici o vypálení obce Ploštiny. Žáci budou vyhledávat další informace, natáčet reportáže pro školní televizi a možná je dostanou i do dětské stanice ČT.

Příspěvek Fondu budoucnosti: 5 090 eur

Gottfried Wurbs (1894–1970): Světlem a stínem

Severočeské muzeum v Liberci žádá o podporu na vydání dvojjazyčné knihy o česko-německém fotografovi Gottfriedu Wurbsovi (1894–1970). Skrze dochované snímky a pohlednice bude vyprávět o umělci, který zvěčnil krajinu Liberecka, a současně o jeho životě ve Frýdlantu (Friedland), kde do roku 1945 žili převážně Němci. Příběh je zarámován v historickém kontextu od doby Rakouska-Uherska, přes dvě světové války až po nucené vysídlení německého obyvatelstva. Muzeum chce nově získanou sbírku historických fotografií zpřístupnit veřejnosti a tím dát nový podnět česko-německému dialogu.

Příspěvek Fondu budoucnosti: 180 000 korun

Casanova v Duchcově

Pražský soubor Geisslers Hofcomoedianten a drážďanský Theaterkahn hledají inspiraci v barokním umění, které spojují s moderním divadlem. Téma pro česko-německé představení proto nehledaly dlouho: pozdně barokní spisovatel Giacomo Casanova zanechal stopu v obou zemích a poslední roky prožil na zámku Duchcov. Každá divadelní společnost nejprve vytvoří svoji inscenaci podle hry Petera Wekwertha, její německou verzi představí v Drážďanech a českou v Kuksu. Obě představení společně uvedou na zámku Duchcov v září

2025. A nebude to naposledy, plánují je zahrát na Dnech české a německé kultury a dalších festivalech.

Příspěvek Fondu budoucnosti: 300 000 Kč

Minout Prahu

Vydavatel českých překladů děl současné německé literatury Petr Minařík ze společnosti Větrné mlýny předložil projekt kombinující tři roviny: stipendijní pobyt pro německé spisovatele a spisovatelky v českých regionech, tvůrčí dílnu pro české překladatele a vydání antologie společně vytvořených povídek. V praxi to znamená, že jeden měsíc bude 12 německých autorů nebo autorek žít ve 12 českých krajských městech a spolupracovat se svým překladatelem, který bude od začátku zapojen do vzniku textů. Výsledný soubor povídek představí na Frankfurtském knižním veletrhu 2026, kde bude Česká republika hlavní hostující zemí.

Příspěvek Fondu budoucnosti: 350 000 korun

Nové technologie – dobrý sluha, ale zlý pán

Digitální technologie a žáci prvního stupně?! Že to není brzy, chtějí ukázat základní školy Borová Lada a Neureichenau. Připravily několik na sebe navazujících setkání celkem 40 žáků a 10 učitelů od března 2025 do června 2026. České a německé děti si ve smíšených skupinách vyzkouší smysluplné využívání digitálních aplikací při výuce, sportu a zájmových aktivitách, v přírodě i doma ve volném čase. Přitom porovnají, jaký je život s technologiemi a bez nich. A především si ověří, jak jim mohou pomáhat a jak se vyvarovat závislosti na nich. Školní projekt k letošnímu Tématu roku: Hranice pokroku?

Příspěvek Fondu budoucnosti: 140 000 Kč

Výběr z aktuálně schválených projektů z oblasti OBNOVA PAMÁTEK

Obnova barokního kostela Panny Marie Sedmibolestné a Povýšení svatého Kříže na vrchu Cvilín

Barokní kostel z 18. století na vrchu Cvilín (Burgberg) je dominantou Krnova i Bruntálska. Za války ho zasáhla a zčásti zničila letecká puma. Na jejím konci posloužil jako shromažďovací tábor pro místní německé obyvatele před jejich vyhnáním. Jejich potomci ze spolku Heimatkreis Jägerndorf společně s Řádem minoritů, kterému byl kostel vrácen v roce 1994,

spolupracují na jeho rekonstrukci už tři desetiletí. Nyní žádají o příspěvek na opravu obou kopulí věží, soklů a průčelí. Očekávají finance z evropských fondů, od ostravsko-opavského biskupství, kraje a města. Národní kulturní památku navštíví přes 40 tisíc poutníků a turistů ročně.

Příspěvek Fondu budoucnosti: 600 000 Kč

Zachování baziliky ve Filipově – centrum pro společnou budoucnost českých a německých věřících i nevěřících, I. etapa

Poutní bazilika ve Filipově (Philippsdorf) je spjata se zjevením Panny Marie a uzdravením nemocné ženy, někdy přezdívaná středoevropské Lurdy. Společný projekt na obnovu střechy levé věže podávají dvě sousední přeshraniční farnosti v Jiříkově a Leutersdorfu, obec, kam byla po válce nuceně vysídlena většina místních Němců. V kostele se každou neděli konají česko-německé bohoslužby, příležitostně varhanní koncerty nebo benefiční setkávání. Je jedním z živých míst česko-německého sblížení.

Příspěvek Fondu budoucnosti: 600 000 Kč

Obnova interiéru kostela Panny Marie Sněžné v Rudě u Rýmařova

Z pískovce vytesaná křížová cesta v Rudě u Rýmařova (Deutsch Eisenberg) je barokním klenotem. Poutníky dovede od kostela na Křížový vrch, kde se jim otevře výhled na údolí řeky Moravy i Jeseníky. Nejvíce návštěvníků přichází o pouti k svátku Panny Marie Sněžné v srpnu. Tamní farnost žádá o příspěvek na obnovu celého interiéru kostela společně s německými rodáky.

Příspěvek Fondu budoucnosti: 600 000 Kč

Rekonstrukce synagogy Volyně a vybudování kulturního centra

Synagoga v empírovém slohu ve Volyni byla postavena v polovině 19. století, kdy tam žilo 27 židovských rodin. Po válce nechaly úřady zazdít okna a udělaly v ní kino, po revoluci se tam pořádaly diskotéky. Cílem plánované rekonstrukce je vrátit stavbě původní podobu a vnitřní prostor zaplnit expozicí o židovské historii ve Volyni, holocaustu a antisemitismu. Žádost poprvé podává spolek Synagoga Volyně s podporou města a místních obyvatel. Veškeré informace, záměry i dobročinná sbírka jsou zveřejněny na [webových stránkách](#).

Příspěvek Fondu budoucnosti: 600 000 Kč

Záchrana Starého hřbitova v Kamenickém Šenově – 10. etapa

Záchrana hřbitova v Kamenickém Šenově (Steinschönau) vstupuje s podporou fondu do 10. etapy. Dosud je zrestaurováno 26 náhrobků, aktuální žádost se týká obnovy hřbitovní kaple významného sklářského rodu Zahn z 19. století. Podává ji spolek Sonow, který o hřbitov pečuje 20 let, organizuje česko-německé brigády dobrovolníků, instaluje informační panely s QR kódy a své aktivity prezentuje v místních médiích. Partnerem je německý spolek Freunde und Partner von Kamenický Šenov / Steinschönau z Rheinbachu, který se zapojuje i do školních a kulturních výměn. Předseda Walter Erlenbach prezentoval tuto spolupráci jako „příklad dobré praxe“ na našem společném semináři se Spolkovou centrálou pro politické vzdělávání při oslavách výročí vzniku německé ústavy v Bonnu. Projekt renovace hřbitova v Kamenickém Šenově získal [cenu Národního památkového ústavu](#).

Příspěvek Fondu budoucnosti: 120 000 Kč